

שיעור

מסילת ישרים

על דרך הסוד

שנמסר מפי מורינו רה"י הרה"ג ר' אברהם יעקב פריצקי שליט"א

מאמר חמשה ועשרים

ככסף וכמטמונים

יוצא לאור

לעילוי נשמת האשה הדגולה מרת אליז בת מזל ע"ה

לעילוי נשמת מרת שני בת רינה

לעילוי נשמת ר' שלום סמיון בן יעקב ומרת זלמה בת פנחס

קונטרס זה יוצא לאור על ידי מכון "דעה את ה'" להוצאת ספרים ומאמרים על דרך "חכמת האמת", שעל ידי "ישיבת השער לה" ללימוד הנגלה והנסתר.

הוא מה שְאָמַר שְלֹמֶה (משלי ב' ד'), "אִם תִּבְקֶשׁנָה
כְּכֶסֶף וְכַמְטָמִיִּים תַּחֲפֹשְׁנָה, אִז תִּבִּין יִרְאַת ה'". אִינוֹ
אוֹמֵר אִז תִּבִּין פִּילוֹסוֹפִיָה, אִז תִּבִּין תְּכוּנָה, אִז תִּבִּין
רְפוּאָה, אִז תִּבִּין דִּינִים, אִז תִּבִּין הִלְכוֹת, אֶלֵא, "אִז תִּבִּין
יִרְאַת ה'". הֲרִי לָךְ, שְׁלֹהֲבִין הִירְאָה צְרִיךְ לְבַקֵּשׁ אוֹתָהּ
כְּכֶסֶף וּלְחַפֵּשׂ אוֹתָהּ כַּמְטָמוֹנִים.

אז תבין יראת

את דברי רבינו אלו – שיש ללמוד את ענייני האהבה והיראה ב"עיון אַמְתִּי", כשכפי שהתבאר "עיון אמיתי" זה מושתת על חכמת האמת, מוכיח רבינו ואומר:

הוא מה שְאָמַר שְלֹמֹה (משלי ב' ד'), "אִם תִּבְקֹשׁ שְׁנֵה כִכְסֵף וְכַמְטָמָנִים תִּחְפְּשֶׁנָּה, אִז תִּבִּין יִרְאָת ה'". אינו אומר אִז תִּבִּין פִּילֹסוֹפִיָּה, אִז תִּבִּין תְּכֻנָּה, אִז תִּבִּין רְפוּאָה, אִז תִּבִּין דִּינִים, אִז תִּבִּין הִלְכוֹת, אֲלֵא, "אִז תִּבִּין יִרְאָת ה'". הרי לָךְ, שְׁלֵהֲבִין הִירְאָה צְרִיךְ לְבַקֵּשׁ אוֹתָהּ כִּכְסֵף וְלַחְפֹּשׁ אוֹתָהּ כַּמְטָמָנִים.

דברי רבינו צריכים ביאור, אמנם יש הוכחה מהפסוק שדווקא היראה נקנית מכח אותו עיון וביקוש ככסף והחיפוש כמטמונים, ואילו הפילוסופיה, התכונה, הרפואה, הדינים וההלכות אינם נקנים מכח חיפוש זה, אך דבר זה עצמו צריך טעם, שהרי כפי הנראה את כל דבר שהאדם מבקש הוא צריך לבקש ככסף וכמטמונים, ואם כן מהו "מבנה" הדבר שמשום כך אומר הכתוב שדווקא היראה נקנית על ידי החיפוש ככסף וכמטמונים.

בירור השאלה:

הנה, ברור הדבר שסגנון הביקוש והחיפוש בפועל שדורש הכתוב "אִם תִּבְקֹשׁ שְׁנֵה כִכְסֵף וְכַמְטָמָנִים תִּחְפְּשֶׁנָּה" – על ידו מוצאים את יראת ה', אינו חיפוש פיזי, אלא חיפוש תודעתי – הוא ה"עיון אַמְתִּי" המביא אל "יִרְאָת ה'". אם כן, הדבר שמחפשים אנו להבין הוא, מדוע ואיך אותו "עיון אַמְתִּי" בדרך הביקוש ככסף והחיפוש כמטמונים יביא אותנו אל הבנה ברורה ונכונה של עניין היראה, כשבכך נבין מדוע דווקא היראה היא הנמצאת על ידי חיפוש בדרך זו.

יִרְאָה" – הַנוֹקֵי

בסיס ביאור הדבר הוא, שה"עֵינַי הַאֲמֵתִי" מחייב בירור מהו "מיקומו" של עניין היראה מכלל "מבנה" עבודת ה', משום שכל דבר ש"מיקומו" ברור, הרי הבנתו נכונה.

והנה, מכיוון שהתברר שה"יראה" היא ה"שכינה", ומכיוון שהתברר שישראל הם מחלקי השכינה שהיא כביכול הנוק' של הקב"ה, אם כן "מיקום" עניין ה"יראה" – יראתנו את בוראינו, הוא ב"מבנה" היותינו כנוק' אליו.

בכך ישנו בסיס איתן לירא את ה' באופן מציאותי, והוא משום שבכך שמקבע האדם בתודעתו את קשרו עם בוראו באופן "מובנה" שהוא נוק' אליו יתברך, הרי בכך יש באפשרותו לחיות ולחיות את בוראו, ובהתאמה – לירא מפניו.

תְּכִין יִרְאָה

בכך – שהדבר "ממוקם" שהיראה היא השכינה, הרי יש אפשרות להבין מהו טעם ומהו "מבנה" הדבר שכתב רבינו שדווקא היראה נקנית מכח אותו עיון וביקוש ככסף והחיפוש כמטמונים, ואילו הפילוסופיה, הִתְכַּוְּנָה, הִרְפוּאָה, הִדְיָנִים, הִהְלָכוֹת, אינם נקנים מכח חיפוש זה.

הנה, עניין חיפוש האדם כסף במציאות, מושתת על כך שכשם שיש כיסופין בין כל דוכרא ונוק' וכיסופין אלו מניעים את המערכות שביניהם, כך במבנה הבריאה ברא הקב"ה את מתכת הכסף שהדרך היתה להטביעה במטבעות.

כח זה של הכסף והכיסופין, הוא המניע את כל המסחר שישנו בעולם, כשעניין המסחר כולו הוא בסדר "האשה נקנית – בכסף". סדר הדבר הוא, שקניין נעשה על ידי העברת כוחות מהקונה – נותן הכסף שהוא בבחינת דוכרא, הנותן את הכיסופין שבגופו למוכר – שהוא בבחינת נוק' המקבל את הכסף שאליו הוא כסף. בכך המוכר מקבל הכסף –

שהוא בבחינת נוק', מקנה את עצמו או את כוחותיו או רכושו אל הנותן.

על בסיס זה, כך גם מכיוון שעניין היראה "מובנה" כנוק', הרי מכיוון ש"מבנה" נוק' הוא הוא הנקנה על ידי כסף, לכן אין היראה נקנית אלא בדרך של "אם תבקשנה כסף".

זהו טעם הדבר שדווקא היראה שכפי שהתבאר היא השכינה שהיא הנוק' של מעלה נקנית בדרך זו ואילו דרך זו אינה "קונה" פילוסופיה, תכונה, רפואה, דינים, הלכות, והוא משום שאין "קניינם" ב"מבנה" נוק'.

מטמונים

עוד ממשיך הכתוב ואומר "וְכַמְטָמִינִים תִּחְפְּשֶׁנָּה", והוא מבאר את הדבר ביתר בירור וביתר עומק.

עניין חיפוש המטמונים מושתת על כך, שמטעם כל שהוא – ששורשו יבואר להלן, סדר המציאות היא שהאדם מעדיף למצוא דבר טמון מאשר דבר גלוי.

דבר זה עולה גם מדרשת חז"ל שדרשו את תיבת "מְטָמִינִים" על מניין מ"ט ימי העומר – מ"ט מונים. הנה, מצד אחד התורה כותבת "שבעה שבועות תספר לך" באופן שהמספר מגיע למ"ט יום, ומצד שני היא כותבת "תספרו חמשים יום" באופן שהמספר מגיע לחמשים יום. על כך למדונו רבותינו, שבפועל מונים מ"ט, והחמישים "נספר מאליו".

"סוגיית" עניין זה, היא סוגיית "חמישים שערי בינה". הנה, דרשו חז"ל "חמישים שערי בינה נבראו בעולם, וכולן ניתנו למשה חסר אחד". טעם הדבר הוא, משום שארבעים ותשע הם מניין הדבר המציאותי, ואילו החמישים הוא הוא עצם החיים המפעילים את כל הארבעים ותשע. משום כך השער החמישים לא נגלה אף למשה, והוא משום שכל הנגלה הוא הדבר הנתפס, אך "עצם החיים" אינם ברי תפיסה.

על דרך זו, אפשרות הספירה היא רק מ"ט, ואילו מקור החיים – הוא השער החמישים – נספר מאליו.

זהו טעם הדבר שהאדם מעדיף למצוא דבר טמון מאשר דבר גלוי, והוא משום שהדבר הגלוי הוא כלי של עיקר הדבר – שהם החיים הטמונים.

מטמונים – באדם

שורש הדבר, מושתת אף הוא על "סדר דמות אדם".

הנה, כלל הוא, שהשפעת הדוכרא אל הנוק' בנוייה במבנה של שבע, ושבעה אלו מכפילים את עצמם, ומכך מגיע מניין המ"ט. מעבר לכך הוא כח עצם החיים המושפע מהדוכרא אל הנוק', הוא הוא ה"חמישים".

עניין חיפוש המטמונים הוא, שכח החיים של הדוכרא מחפש את כח החיים שבטיפת האדם של הנוק' בכדי שיווצר משניהם ולד. על כן, כדרך שבגוף הנוק' עומק עומק תוך תוכי נקודת האדם הטמונה בתוכה מכילה חיים, ובאופן שכל פניית הדוכרא אליה היא בכדי להגיע אל אותה נקודת חיים ממנה יוצר הוולד ובכך יהיה לאותו הדוכרא המשך עד שכל שלמות קניין האיש את אשתו היא רק בכך שהוא יגיע אל אותה נקודה טמונה, כך גם מביוון שהיראה היא הנוק', הרי אפשרות קניינה היא בדווקא בדרך של "יְכַמְטֵמִי תַחֲפֶשֶׁנָּה".

משמעות כלל הנזכר היא, שבכדי לקנות "יראת ה'" יש לנו לבנות את עצמנו כנוק' אליו יתברך, לבקשה ככסף – ככיסופי הנוק' אל הדוכרא, לחפשה כמטמונים – להבין שבתוככי תוכינו יש את נקודת קשר החיים עם הקב"ה היורד בבחינת דוכרא, אלינו שאנו בחינת נוק'.

להלן שיעורי הישיבה הפתוחים לזמן חורף:

נושא השיעור	יום	שעה	מקום	משך השיעור	נמסר על ידי	אפשרויות קליטה
"דרך עץ החיים" לרמח"ל	א' - ו'	לאחר תפילת ותקין	ביהכ"נ הגר"א למטה	כס 10 דק'	רה"י	קול הלשון, טל' הישיבה
ספד"צ בעיין	א' - ה'	21.30-22.30	ביהכ"נ הגר"א למטה	שעה	רה"י	קול הלשון, טל' הישיבה
פרשת השבוע	ה'	15.00	ביהכ"נ הגר"א למטה	חצי שעה - שעה	רה"י	קול הלשון, טל' הישיבה
שערי אורה	ו'	10.00	ביהכ"נ הגר"א למטה	שעה	רה"י	קול הלשון, טל' הישיבה
מסילת ישרים על דרך הסוד	שב"ק	14.45	ביהכ"נ הגר"א למטה	שעה	רה"י	
שערי אורה	שב"ק	9.30	ביכ"נ מאור ישראל רח' החלוצים 2 פנת ובוטנסקי. פרדס כ"ץ	שעה	הרב אליהו כהן שליט"א	
יסוד הבריאה	מוצ"ש	22.45	רבי עקיבא 42 ביתר	45 דק'	הרב אלכסנדר חייט	
יסוד הבריאה	שלישי	20.15	קול תורת הסוד (אילטע יסודי) 567 Lawrence Avenue, Toronto	45 דק'	הרב מאיר יהושע שליט"א	
יסוד הבריאה	ליל שישי	8.30	ביכ"נ זכות אבות רמת שרת	45 דק'	הרב יעקב טייטל שליט"א	
שערי אורה	יום שני	22.15	ביכ"נ המרכזי רח' אב"א אחימאיר 18 נוה יעקב	שעה	הרב אהרן חרר שליט"א	

שיעורי הישיבה נשמעים בטל' הישיבה 02-5606201, ב"קול הלשון" בקו ישיר לשיעורי הרב 0732951392, ואף ניתנים לצפייה באתר קול הלשון. בזמני השיעור, ניתן להשתתף בשיעורים אלו גם באופן חי בתוך השיעור, דרך קו הישיבה, ודרך הקו של קול הלשון. תרומות ניתן להעביר גם ב"נדרים פלוס", על שם "ישיבת השער להשם".

לפנייה בכל ענייני הישיבה, לרכישת ספרי ראש הישיבה, ניתן לפנות לטל' הישיבה -02 5606201, או לטל' 0504169427 או למייל yeshiva@hashaar.com

לשאלות בלימוד ישירות לראש הישיבה ניתן לפנות לטל' 0527126035 בין השעות -20.45 21.15 או למייל roshyeshiva@hashaar.com